

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

98

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Krzysztof Zalewski

ZDARZENIA ZAKŁÓCAJĄCE
PRAWIDŁOWY PRZEBIEG SŁUŻBY W PDOZ

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI

Legionowo 2013

Zdjęcia: mł. asp. Marcin Grzeszyk
Wydział Metodyki i Organizacji Szkolenia

Korekta, skład i druk:
Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie
Nakład 55 egz.

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
I. Sposób postępowania policjantów w przypadku wystąpienia zdarzenia stanowiącego zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia	7
II. Zdarzenia zaistniałe w PDOZ	15
Podsumowanie	31
Bibliografia	33

W zaprezentowanej publikacji ukazuję problematykę powstawania zdarzeń stanowiących zagrożenie dla porządku i bezpieczeństwa osób zatrzymanych lub doprowadzonych. Zdarzenia te zakłócają normalny tok postępowania w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub osadzonych do wytrzeźwienia, pomieszczeniach przejściowych, pokojach przejściowych, policyjnych aresztach deportacyjnych, a także policyjnych izbach dziecka. Przedstawiam także czynności zmierzające do maksymalnego ograniczenia takich zdarzeń. W dalszej części do określenia ww. pomieszczeń będę używał skrótu PDOZ.

W celu przybliżenia niniejszej problematyki podaję przykłady zdarzeń zaistniałych w latach 2000–2012 na terenie KSP, które zostały opracowane na podstawie informacji zawartych w meldunkach sporządzanych po zaistnieniu wydarzenia nadzwyczajnego. Świadomie nie podaję nazwy jednostek, w których zaistniały przytoczone przykłady, ale po głębszej analizie zgromadzonego materiału mogę stwierdzić, że podobne zdarzenia występują na terenie większości komend wojewódzkich.

W niniejszej publikacji zawarłem te przypadki, w których zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, iż zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w PDOZ (którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań; czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami), a Prokurator Rejonowy – z uwagi na brak cech przestępstwa – wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk (niedopełnienie obowiązków). Staralem się także podać te przykłady zdarzeń, w których we wnioskach końcowych z czynności wyjaśniających wskazywano konieczność omówienia ich na odprawach służbowych lub w trakcie doskonalenia zawodowego lokalnego.

Opisane przykłady mają pokazać, jak trudna i odpowiedzialna jest służba w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych i doprowadzonych do wytrzeźwienia, pomieszczeniach przejściowych, pokojach przejściowych, policyjnych aresztach deportacyjnych oraz policyjnych izbach dziecka.

Do zdarzeń zakłócających normalny tok postępowania dochodziło pomimo sumiennego, a nawet – nie bałbym się użyć określenia – wzorowego wykonywania służby przez funkcjonariuszy. W dostępnej literaturze oraz w relacjach osób pełniących długoletnią służbę w wymienionych pomieszczeniach pojawia się przekonanie, że są to specyficzne miejsca, wyzwalające u części osób w nich się znajdujących potrzebę odreagowania. Większość zdarzeń ma charakter działań autoagresywnych.

W publikacji staram się przedstawić źródła tych zdarzeń oraz przedsięwzięcia zmierzające do ich ograniczenia.

Bardzo dużo wartościowych informacji uzyskałem w trakcie rozmów z funkcjonariuszami o dużym stażu służby w PDOZ. Do wielu wniosków doszedłem na podstawie własnego doświadczenia zawodowego.

Chciałbym, aby moja publikacja przyczyniła się do wzbogacenia wiedzy słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego oraz wybranych kursów specjalistycznych, a także funkcjonariuszy pełniących służbę w tego typu pomieszczeniach.

Musimy mieć świadomość, że zdarzenia stanowiące zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osób zatrzymanych lub doprowadzonych nie tylko zakłócają normalny tok postępowania w PDOZ, ale również utrudniają zakończenie prowadzonych przeciwko tym osobom

postępowań przygotowawczych, powodują konieczność wszczynania spraw poszukiwawczych oraz wpływają na dezorganizację pracy sądów i prokuratur, a w szczególności należą do sytuacji stresujących dla policjanta.

Publikacja składa się z dwóch rozdziałów. W pierwszym prezentuję definicję zdarzenia i wydarzenia nadzwyczajnego oraz wskazuję, jak powinien postępować policjant w przypadku jego zaistnienia. W drugim zaś przytaczam zdarzenia zaistniałe w PDOZ, w jednostkach organizacyjnych podległych Komendantowi Stołecznemu Policji w latach 2000–2012. W podsumowaniu podaję powody tych zdarzeń oraz określam, jakie działania należy podejmować, by wyeliminować ich powstawanie.

I. SPOSÓB POSTĘPOWANIA POLICJANTÓW W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZDARZENIA STANOWIĄCEGO ZAGROŻENIE DLA PORZĄDKU LUB BEZPIECZEŃSTWA OSÓB ZATRZYMANÝCH LUB DOPROWADZONYCH W CELU WYTRZEŻWIENIA

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zdarzenia stanowiące zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osób zatrzymanych lub doprowadzonych, zakłócające normalny tok postępowania w PDOZ możemy podzielić na wydarzenia nadzwyczajne i tzw. inne.

W zarządzeniu nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (Dz. Urz. KGP z 2012 r. poz. 42) mówi się, że w przypadku zaistnienia zdarzenia policjant wykonujący zadania w pomieszczeniu jest zobowiązany w szczególności do:

- 1) natychmiastowego podjęcia działań przeciwdziałających dalszym skutkom tego zdarzenia,
- 2) uruchomienia instalacji alarmowej,
- 3) udzielenia pierwszej pomocy,
- 4) poinformowania o zdarzeniu dyżurnego jednostki,
- 5) zabezpieczenia miejsca zdarzenia oraz materiału pochodzącego z zapisu urządzeń monitorujących,
- 6) sporządzenia notatki urzędowej z przebiegu zdarzenia i przekazania jej bezpośrednio przełożonemu lub dyżurnemu jednostki,
- 7) przebieg czynności wymienionych w pkt 1–6 wpisać do książki przebiegu służby w PDOZ.

W celu zapobieżenia zdarzeniom policjanci pełniący służbę w PDOZ podejmują następujące przedsięwzięcia odpowiednio do rodzaju zagrożenia:

- użycie środków przymusu bezpośredniego;
- umieszczenie osoby przyjętej do pomieszczenia w pokoju, w którym nie przebywają inne osoby;
- wzmożenie kontroli co 15 minut, w pokoju w którym przebywa osoba tymczasowo aresztowana, skazana lub zatrzymana w związku z popełnieniem lub podejrzeniem popełnienia przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa ze szczególnym okrucieństwem, przestępstwa z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych, przestępstwa udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym, przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub osoba, która przejawia agresję wobec otoczenia, zdradza zamiar dokonania zamachu na zdrowie lub życie człowieka lub zamiar ucieczki, może znajdować się w stanie apatii, zwana „osobą wymagającą szczególnego nadzoru”, otworzenie drzwi wraz ze zwolnieniem łańcucha zabezpieczającego następuje w obecności innego funkcjonariusza, po uprzednim powiadomieniu dyżurnego zmiany lub dyżurnego jednostki; identyczna zasada obowiązuje w sytuacji otworzenia drzwi w godzinach od 22⁰⁰ do 6⁰⁰.

W przypadku zastosowania ww. przedsięwzięć należy dokonać wpisu informującego o tym fakcie w książce przebiegu służby oraz niezwłocznie poinformować kierownika jednostki lub wyznaczonego policjanta albo dyżurnego jednostki.

W przypadku śmierci osoby przyjętej do pomieszczenia policjant wyznaczony przez kierownika jednostki uzgadnia z prokuratorem prowadzącym postępowanie w sprawie śmierci tej osoby sposób postępowania z depozytem należącym do zmarłego.

Natomiast w przypadku ucieczki osoby przyjętej do pomieszczenia wyznaczony przez kierownika jednostki policjant uzgadnia z policjantem pełniącym służbę w pomieszczeniu lub z dyżurnym zmiany w przypadku, gdy pomieszczenie dzieli się na oddziały, tryb postępowania z pozostawionym depozytem.

W celu prowadzenia dalszych rozważań warto przedstawić definicję wydarzenia nadzwyczajnego.

Zdarzenia w pomieszczeniu z udziałem osoby w nim umieszczonej, skutkujące śmiercią, ucieczką lub zamachem w celu uwolnienia tej osoby albo zamachem na życie lub zdrowie człowieka, skutkującym jego hospitalizacją określa się wydarzeniem nadzwyczajnym. Przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego wyjaśniane są przez policjantów wyznaczonych przez kierownika jednostki, którzy w terminie 7 dni od daty wydarzenia sporządzają meldunek i przesyłają go do komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej do spraw konwojowych, koordynujących i nadzorujących realizację zadań w zakresie organizacji i pełnienia służby w pomieszczeniu.

Następnie meldunek w ciągu 14 dni jest analizowany i w przypadku akceptacji kierownika komórki kopia dokumentu jest przesyłana do komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej do spraw kontroli oraz do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej do spraw konwojowych.

Meldunek powinien w szczególności zawierać następujące informacje:

- 1) czas, miejsce oraz rodzaj wydarzenia nadzwyczajnego;
- 2) nazwę jednostki;
- 3) stopień, imię i nazwisko oraz staż służby policjanta, pełniącego służbę w pomieszczeniu w czasie, w którym doszło do wydarzenia nadzwyczajnego, oraz termin, w którym uczestniczył on w doskonaleniu zawodowym lokalnym w zakresie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu;
- 4) dane personalne osoby lub osób uczestniczących w wydarzeniu nadzwyczajnym;
- 5) szczegółowy opis przebiegu i skutków wydarzenia nadzwyczajnego;
- 6) czynności podjęte po wydarzeniu nadzwyczajnym;
- 7) dane osoby uczestniczącej w czynnościach, o których mowa w pkt 6;
- 8) wskazanie przepisów służbowych, co do których zachodzi przypuszczenie ich naruszenia;
- 9) przedsięwzięcia zmierzające do wyeliminowania w przyszłości podobnych wydarzeń nadzwyczajnych.

Poniżej prezentuję meldunki sporządzone po zaistnieniu zdarzenia.

Warszawa, dnia 26 maja 2009 r.

Ko...../09

MELDUNEK NR/2009
dotyczący wydarzenia nadzwyczajnego

1. Nazwa jednostki Policji, w której zaistniało wydarzenie nadzwyczajne.

Komenda Rejonowa Policji Warszawa

2. Rodzaj wydarzenia.

21.05.2009 r., ok. godz. 14²⁰ – próba samobójcza

3. Dane personalne osoby, której dotyczy powyższe zdarzenie.

Paweł K. s. Janusza, ur. 11.08.1979 r.;

4. Podstawa zatrzymania osoby uczestniczącej w wydarzeniu nadzwyczajnym.

kradzież mienia oraz poszukiwany w celu doprowadzenia do aresztu śledczego

5. Czas, miejsce oraz okoliczności zaistniałego wydarzenia nadzwyczajnego.

Okolo godz. 14²⁰ osadzony w pokoju nr 2 – zatrzymany Paweł K. usiłował popełnić samobójstwo w ten sposób, że z czterech powiązanych ze sobą kawałków troków, wcześniej wyciągniętych ze spodni dresowych, które miał na sobie, wykonał pętlę, a następnie przywiązał ją do siatki zabezpieczającej wnękę oświetleniową i próbował się powiesić. W tym czasie funkcjonariusz pełniący służbę, tj. sierż. Adam A., przechodząc korytarzem, zajrzał przez wizjer do pokoju. Nie widząc zatrzymanego, postanowił otworzyć pokój i w tym czasie usłyszał uderzenie w drzwi. Po otwarciu drzwi zobaczył leżącego Pawła K. z pętlą zaciśniętą na szyi. Natychmiast zwolnił zacisk pętli, a drugi funkcjonariusz ją odciął. Następnie sierż. Adam A. przystąpił do udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, a sierż. szt. Jakub M. w tym czasie powiadomił telefonicznie o zaistniałym wydarzeniu nadzwyczajnym jednocześnie dyżurnych SSK i WKO, przez których wezwał na miejsce karetkę pogotowia. Do czasu przyjazdu karetki obaj policjanci objęli stałą obserwacją zatrzymanego Pawła K.

W związku z zaistniałym wydarzeniem na miejsce przybył podinsp. Roman P. z Wydziału Inspekcji i Kontroli KSP wraz z pracownikiem WDS KSP, a także Zastępca Naczelnika WKO KSP nadkom. Mateusz W.

W trakcie wykonywanych czynności przez ww. policjantów, funkcjonariuszy pełniących służbę w PDOZ poddano badaniu na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu z ust na urządzeniu typu alcosensor – wynik badania obu policjantów – 0,00 promila.

Po wykonaniu wszystkich czynności na miejscu zdarzenia i udzieleniu zatrzymanemu pomocy medycznej przez lekarza pogotowia, zatrzymany został pobrany z PDOZ i przewieziony do aresztu śledczego.

6. Rodzaj służby oraz zabezpieczenie miejsca, w którym zaistniało powyższe wydarzenie.

- **dane osobowe policjantów, którzy pełnili służbę podczas wydarzenia**

– sierż. szt. *Jakub M. s. Waclawa*, id – ..., 20 lat służby, referent Sekcji Ochronnej
I WKO KSP, zapoznany z rozkazem nr 7/94 KGP w dniu 10 marca 2009 r.

– sierż. *Adam A. s. Karola*, id – ..., 9 lat służby, policjant Sekcji Ochronnej I WKO KSP,
zapoznany z rozkazem nr 7/94 KGP w dniu 7 kwietnia 2009 r.

- **sposób sprawowania nadzoru nad zatrzymanymi**

kontrola zatrzymanych w pokojach w odstępach 30 minutowych, ostatnia kontrola
ww. zatrzymanego w pokoju – I4⁰⁵

- **liczba osób umieszczonych w pokoju, w którym miało miejsce wydarzenie nadzwyczajne**

jedna osoba

7. Informacje o stanie psychicznym zatrzymanego.

narkoman, badany przez lekarza

8. Naruszone przepisy służbowe oraz wnioski wyciągnięte wobec winnych policjantów.

Czynności wyjaśniające prowadzi Inspektorat Komendanta Stołecznego Policji.

9. Czynności zmierzające do wyeliminowania podobnych zdarzeń w przyszłości.

Wnioski zostaną opracowane w toku prowadzonych czynności wyjaśniających.

Warszawa, dnia 20 czerwca 2009 r.

Ko –/09

MELDUNEK UZUPEŁNIAJĄCY

do Meldunku nr/2009 dotyczący wydarzenia nadzwyczajnego

1. Czas, miejsce i rodzaj wydarzenia nadzwyczajnego.

21.05.2009 r., ok. godz. 14²⁰ – próba samobójcza

2. Jednostka Policji, w której policjanci wykonywali czynności.

Komenda Rejonowa Policji Warszawa

3. Naruszone przepisy służbowe oraz wnioski wyciągnięte wobec winnych policjantów.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

4. Czynności zmierzające do wyeliminowania podobnych zdarzeń w przyszłości.

Zdarzenie omówić na odprawach służbowych.

Warszawa, dnia 14 października 2008 r.

Ko – /08

MELDUNEK NR/08
dotyczący wydarzenia nadzwyczajnego

1. Nazwa jednostki Policji, w której zaistniało wydarzenia nadzwyczajne.

*Komenda Rejonowa Policji... ..Warszawa,
pomieszczenie dla osób zatrzymanych*

2. Rodzaj wydarzenia.

10.10.2008 r. ok. godz. 19¹⁰ – upadek z przyczyny doprowadzonego do wytrzeźwienia

3. Dane personalne osoby, której dotyczy powyższe zdarzenie.

Kamil N s. Zdzisława i Bogusławy, ur. 19.05.1978 r.

4. Podstawa zatrzymania osoby uczestniczącej w wydarzeniu nadzwyczajnym.

*Doprowadzony do wytrzeźwienia na podstawie art. 40 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26.10.1982 r.
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*

5. Czas, miejsce oraz okoliczności zaistniałego wydarzenia nadzwyczajnego.

*W dniu 10 października 2008 r. Kamil N. o godz. 17.15 został zabrany z ul.
w Warszawie w celu doprowadzenia do PDOZ KRP w Warszawie. O godz. 19.03 w siedzibie
KRP... Warszawa został poddany badaniu lekarskiemu. Lekarz z pogotowia ratunkowego
w Warszawie wystawił kartę informacyjną zawierającą adnotację o braku przeciwwskazań
do przebywania Kamila N. w PDOZ.*

*Pełniący służbę w PDOZ KRP... Warszawa sierż. szt. Andrzej P. umieścił Kamila N.
w pokoju nr 2, w którym był osadzony Krzysztof R. s. Andrzeja, ur. 9.03.1987 r. w Pruszkowie.
Po zamknięciu drzwi pokoju nr 2 Kamil N., według relacji Krzysztofa R., próbując podnieść
się z przycy, stracił równowagę i upadając na podłogę, uderzył twarzą w przytwierdzony na
stałe do podłoża stółek. W wyniku upadku Kamil N. doznał urazu nosa.*

*Przybyły do KRP... Warszawa lekarz pogotowia ratunkowego opatrzył Kamila N., a ze
sporządzonej przez lekarza karty informacyjnej wynika, że mężczyzna doznał złamania
przegrody nosa.*

Kamila N. pozostawiono w PDOZ z uwagi na brak wskazań do hospitalizacji.

6. Rodzaj służby oraz zabezpieczenie miejsca, w którym zaistniało powyższe wydarzenie.

• dane osobowe policjantów, którzy pełnili służbę podczas wydarzenia

*sierż. szt. Andrzej P., id – ..., referent Zespołu Konwojowo-Ochronnego Sekcji, Sztab Policji
KRP... Warszawa, przyjęty do służby w dniu 16.09.1991 r. Przeszkolenie podoficerskie
z zakresu służby patrolowej ukończone w CSP Legionowo w 1994 r. Zapoznany
z Rozkazem nr 7/94 KGP w dniu 2.03.2008 r.*

- **sposób sprawowania nadzoru nad zatrzymanymi**

kontrola zatrzymanych w celi w odstępach 30-minutowych
.....

- **liczba osób umieszczonych w pokoju, w którym miało miejsce wydarzenie nadzwyczajne**

2 osoby
.....

7. Informacje o stanie psychicznym zatrzymanego.

Badany przez lekarza w dniu 10.10.2008 r. o godz. 19⁰³ – brak przeciwwskazań do przebywania w PDOZ
.....

8. Naruszone przepisy służbowe oraz wnioski wyciągnięte wobec winnych policjantów.

Brak danych
.....

9. Czynności zmierzające do wyeliminowania podobnych zdarzeń w przyszłości.

Brak danych
.....

Warszawa, dnia 15 listopada 2008 r.

Ko-...../08

MELDUNEK UZUPEŁNIAJĄCY

**do Meldunku nr/08 z dnia 14 października 2008 roku
dotyczący uszkodzenia ciała osadzonego w PDOZ
w KRP..... Warszawa Kamila N.**

*Przeprowadzone na polecenie Komendanta Rejonowego Policji KRP..... w Warszawie
czynności wyjaśniające wykazały, iż do przedmiotowego zdarzenia doszło bez winy pełniących
służbę w PDOZ policjantów.*

II. ZDARZENIA ZAISTNIAŁE W PDOZ

Poniżej przedstawiam 21 wyselekcjonowanych przykładów zdarzeń zaistniałych w PDOZ. Dotyczą one charakterystycznych czynów osób osadzonych skierowanych przeciwko własnemu życiu i zdrowiu lub wobec osób współosadzonych bądź wyposażeniu pomieszczeń. Użyte w poniższych przykładach słownictwo i specyficzne sformułowania są zgodne z treścią poddanych analizie meldunków sporządzonych po zdarzeniu nadzwyczajnym. Zachowałem ich brzmienie w celu zapoznania czytelnika z charakterystyką dokumentacji służbowej, pojawiającej się w rzeczywistości w jednostkach organizacyjnych Policji, co, moim zdaniem, podnosi walor dydaktyczny i użyteczność przytoczonego materiału pogładowego.

Przykład 1 – pobicie osadzonego

W dniu 7 września 2009 r. o godz. 9²⁰ funkcjonariusze pełniący służbę w PDOZ przy Sądzie Okręgowym usłyszeli z pokoju nr 3 niepokojące głosy.

Po otwarciu drzwi zobaczyli siedzącego na ławce Łukasza P. lat 30, oskarżonego o kradzież z włamaniem, który miał na twarzy i na dłoniach widoczne zasinienia mogące świadczyć o tym, że został pobity. Oskarżony został natychmiast odizolowany od innych współwięźniów i umieszczony w osobnym pokoju.

Mimo tego, że pobity wyraźnie nie żądał pomocy lekarskiej, wezwano pogotowie ratunkowe. Przybyły lekarz stwierdził, iż będzie konieczne przeprowadzenie dalszych badań w szpitalu. Po przeprowadzeniu niezbędnych badań wystawiono kartę informacyjną z rozpoznaniem stłuczenia głowy z otarciem skóry oraz orzeczono, iż Łukasz P. nie wymaga leczenia i brak jest przeciwwskazań do przewiezienia środkiem policyjnym, a także do dalszego przebywania w areszcie śledczym.

Po badaniach oskarżony został odwieziony do aresztu śledczego, a o godz. 15²⁰ został przekazany Służbie Więziennej.

Sporządzona dokumentacja dotycząca pobicia Łukasza P. została przekazana zgodnie z właściwością do tutejszej KRP w celu podjęcia dalszych czynności prawnych.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 2 – próba samobójcza

W dniu 9 grudnia 2001 r. podczas kontroli pokojów zatrzymań, dyżurujący policjant zauważył przez wizjer, że osadzony Mariusz G. lat 39, zatrzymany do dyspozycji innej KRP, stoi na podeście do leżenia, pod zakratowanym oknem.

Funkcjonariusz niezwłocznie otworzył drzwi pokoju i w tym momencie osadzony zeskoczył z podestu, przewracając się na plecy. Zatrzymany miał na szyi pętlę zrobioną z białego materiału, której koniec był przywiązany do końca kraty okna. Podczas zeskoku sznurek zerwał się z kraty. Po upadku zatrzymany podniósł się o własnych siłach. Nie stwierdzono poważniejszych obrażeń, poza zaczerwienieniem skóry na szyi i plecach. Zatrzymany oświadczył, że leczy się psychiatrycznie i jest czynnym narkomanem zarażonym wirusem HIV.

Ze względów bezpieczeństwa zatrzymanemu odebrano wierzchnie ubranie i wzmocniono nadzór nad pokojem, w którym przebywał.

Na miejsce wezwano pogotowie ratunkowe. Po badaniu lekarz zdecydował o konieczności przetransportowania osadzonego do szpitala na badanie psychiatryczne.

Przeprowadzone czynności wyjaśniające zakończono w dniu 12 stycznia 2002 r.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Analiza zebranych materiałów zasugerowała, że wobec osadzonych osób z podobnymi problemami psychicznymi należy zwiększyć częstotliwość kontroli pokojów oraz odbierać wszelkie rzeczy mogące doprowadzić do targnięcia się na własne życie.

Przykład 3 – próba samobójcza

W dniu 27 lipca 2005 r. o godz. 15⁵⁵ funkcjonariusz pełniący służbę w pomieszczeniu dla zatrzymanych usłyszał hałas z pokoju nr 5. Dokonując natychmiastowego sprawdzenia wnętrza pokoju, otworzył drzwi i w obecności przybyłego do pomocy innego funkcjonariusza stwierdził, że Tomasz F. lat 27, zatrzymany jako podejrzany o dokonanie rozboju, usiłował dokonać próby samobójczej, wieszając się na własnych, porwanych w tym celu slipach (bokserkach), zawieszanych na siatce zabezpieczającej oświetlenie pokoju, usytuowanej nad drzwiami wejściowymi. Policjanci bezzwłocznie oswobodzili osadzonego, który po chwili zaczął samodzielnie i swobodnie oddychać.

Na miejsce wezwano pogotowie ratunkowe, a do czasu jego przybycia w stosunku do zatrzymanego zastosowano kaftan bezpieczeństwa i objęto go stałym nadzorem. Decyzją lekarza pogotowia ratunkowego zatrzymany został przewieziony do szpitala psychiatrycznego w Drewnicy.

Prokuratura Rejonowa wydała postanowienie o umorzeniu dochodzenia w sprawie pomocy w popełnieniu samobójstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 4 – próba samobójcza

W dniu 13 sierpnia 2007 r. około godz. 17⁴⁰ policjant pełniący w PDOZ służbę, wyprowadzając zatrzymanego Rafała K. na papierosa, usłyszał uderzenie w drzwi pokoju nr 2. Po sprawdzeniu przez wizjer zobaczył plecy osadzonego. Po natychmiastowym otwarciu drzwi zauważył, że osadzony Przemysław S. lat 23, podejrzany o zacieranie śladów przestępstwa popełnionego na osobie Marcina S., wisi na powrozie z zamka błyskawicznego. Natychmiast podniósł osadzonego do góry, aby odciążyć ciało i jednocześnie nakazał Rafałowi K. nacisnąć przycisk alarmowy. Następnie wspólnie zdjęli Przemysława S. z powroza.

Przybyły lekarz pogotowia zalecił konsultację psychiatryczną, po której zatrzymany ponownie powrócił do PDOZ.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przemysław S., usiłując popełnić samobójstwo przez powieszenie, wykorzystał wypruty z bluzy zamek błyskawiczny, który wsunął pomiędzy oczka siatki zabezpieczającej oświetlenie nad drzwiami.

Takiego zachowania osadzonego nie można było przewidzieć, tym bardziej że realizowane regularnie kontrole pomieszczeń dla osadzonych nie wykazały zastrzeżeń w zachowaniu Przemysława S., a osadzony przed podjęciem próby samobójczej nie stwarzał podejrzeń uzasadniających konieczność wprowadzenia wzmożonego nadzoru.

Przykład 5 – próba samobójcza

W dniu 8 sierpnia 2010 r. o godz. 16²⁰ podczas kontroli pokoi dla osób zatrzymanych policjant pełniący służbę w pokoju nr 1 ujawnił, że osadzona Krystyna M. lat 31, zatrzymana w celu doprowadzenia do AŚ, wisi na odprutej części spódnicy przywiązanej do kratki zabezpieczającej oświetlenie pokoju.

Po zbadaniu przez lekarza pogotowia została przekonwojowana do AŚ.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właści-

wie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 6 – samookaleczenie

W dniu 3 kwietnia 2005 r. o godz. 8⁴⁵ osadzony w pokoju nr 6 zaczął uderzać pięścią w drzwi i krzyzczyć, iż jego współosadzony Robert D. lat 39, zatrzymany jako podejrzany o dokonanie rozboju z użyciem niebezpiecznego narzędzia wobec pracowników stacji benzynowej, dokonał nacięcia nadgarstka lewej ręki.

Po otwarciu drzwi pokoju funkcjonariusze pełniący służbę w PDOZ stwierdzili, iż, istotnie, Robert D. usiłował popełnić samobójstwo poprzez nacięcie przedramienia lewej ręki w okolicy nadgarstka i powyżej nadgarstka. Przybyły lekarz pogotowia ratunkowego podjął decyzję o zabraniu ww. do szpitala, gdzie udzielono mu pomocy medycznej.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Ustalono, że Robert D. dokonał nacięcia przedramienia przy pomocy skalpela, w którego posiadanie wszedł w dniu 2 kwietnia 2005 r., uczestnicząc w Prokuraturze Rejonowej w czynnościach procesowych. Wykorzystywane urządzenia techniczne nie były w stanie wykryć skalpela ukrytego w ciele.

Przykład 7 – samookaleczenie

W dniu 22 lutego 2002 r. o godz. 18³⁰ Izabela C. lat 23, zatrzymana jako podejrzana o dokonanie kradzieży sklepowej, poinformowała funkcjonariusza pełniącego służbę w PDOZ, że źle się czuje i dodała, że połknęła spinkę od włosów i żyłkę. Przybyły na miejsce lekarz jednostki ratownictwa medycznego podjął decyzję o przewiezieniu osadzonej do szpitala celem wykonania specjalistycznych badań lekarskich. Z przeprowadzonego badania radiologicznego wynikało, iż w jamie brzusznej Izabeli C. widoczny był przedmiot ciemnej barwy. Lekarz przeprowadzający badanie stwierdził, że jest to ciało obce, w ogóle nieprzypominające swoim kształtem żyłki. W chwili wykonywania badania specjalista nie mógł jednoznacznie scharakteryzować połkniętego przedmiotu.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 8 – samookaleczenie

W dniu 12 kwietnia 2004 r. o godz. 00⁵⁰ policjanci pełniący służbę w areszcie w celu wydalenia, podczas kontroli pokoi ujawnili fakt samookaleczenia, w postaci dwóch nacięć na lewym przedramieniu osadzonego Borysa J. lat 28. Poszkodowanemu udzielono pomocy przedmedycznej. Rozpity na tę okoliczność Borys J. nie ujawnił, czym dokonał samouszkodzenia. Policjanci pełniący służbę w PDOZ dokonali szczegółowego przeszukania pokoju osadzonych oraz współosadzonych, nie ujawniając przedmiotu, który mógł posłużyć do samookaleczenia.

Przybyły lekarz pogotowia skierował ww. na konsultację do szpitala, gdzie Borys J. został opatrzony przez chirurga, a następnie powrócił do PDOZ.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 9 – uderzenie głową

W dniu 30 grudnia 2009 r. o godz. 20³⁰ Zbigniew T. lat 53, osadzony do wytrzeźwienia sprawca przemocy w rodzinie, bez powodu uderzył głową w drzwi i ścianę pokoju zatrzymań nr 2. W związku z powyższym, z polecenia dyżurnego jednostki zastosowano środek przymusu bezpośredniego w postaci kaftana bezpieczeństwa. Przybyły lekarz pogotowia ratunkowego zdecydował o zabraniu osadzonego do szpitala.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 10 – samookaleczenie

W dniu 10 grudnia 2011 r. o godz. 15²⁵ funkcjonariusz pełniący służbę w PDOZ, zaglądając przez wizjer pokoju nr 3 zauważył, iż Dominik M. lat 23, podejrzany o dokonanie rozboju, klęczy na podłodze, a z nadgarstka lewej ręki kapie mu krew.

Mężczyźnie udzielono niezwłocznie pierwszej pomocy, zakładając na ranę opatrunek. Osadzony oświadczył, że do okaleczenia wykorzystał plastikową łyżkę podaną do obiadu. Przybyły lekarz pogotowia stwierdził u zatrzymanego powierzchowne uszkodzenie naskórka lewego nadgarstka. Po założeniu opatrunku lekarz wydał zaświadczenie o braku przeciwwskazań do dalszego przebywania w PDOZ.

Po szczegółowym przeszukaniu pokoju nr 3 osadzony Dominik M. został ponownie w nim umieszczony, a nadzór nad ww. został wzmożony.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Pełniących służbę w PDOZ policjantów zobowiązano do zwiększenia nadzoru nad zatrzymanymi w czasie spożywania przez nich posiłków oraz odbierania wydawanych im misek, kubków itp. po zakończeniu konsumpcji.

Przykład 11 – próba samookaleczenia

W dniu 21 października 2012 r. o godz. 8²⁵ osadzony w pokoju nr 3 obywatel Ukrainy Jurij T. lat 31, podejrzany o kradzież samochodu, kopał nogami w drzwi pokoju. Po otwarciu drzwi okazało się że ww. trzyma w ręku gwóźdź na wysokości swojej tętnicy szyjnej, grożąc jego użyciem w celu samookaleczenia. Jak się później okazało, gwóźdź został przez osadzonego wyciągnięty z listwy podłogowej.

Wobec zagrożenia życia i zdrowia osoby policjanci pełniący służbę użyli w stosunku do osadzonego siły fizycznej w postaci chwytów obezwładniających. Mężczyźnie nałożono kaftan bezpieczeństwa, który po obserwacji trwającej 30 minut i stwierdzeniu, że osadzony jest spokojny, został mu zdjęty.

W związku z próbą samookaleczenia, osadzonego przewieziono na badanie lekarskie, które nie wykazało obrażeń ciała. Lekarz nie stwierdził przeciwwskazań do dalszego pobytu w PDOZ.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

W celu wyeliminowania w przyszłości podobnych przypadków zlecono kontrolę pomieszczenia dla osób zatrzymanych pod kątem zabezpieczenia technicznego, a w szczególności uzupełnienia zabezpieczenia metalowych i innych przedmiotów mogących stanowić ewentualne zagrożenie dla życia i zdrowia osadzonych.

Przykład 12 – samookaleczenie

W dniu 1 lutego 2003 r. o godz. 9⁴⁰ w pokoju nr 3 Dariusz S. lat 26, podejrzany o kradzież sklepową, zaczął pukać w drzwi pokoju, a po ich otwarciu przez policjanta oświadczył, że skaleczył się w okolicy lewego nadgarstka igłą, którą wyciągnął z parapetu za kraty okiennej za pomocą rulonu zrobionego z protokołu zatrzymania. Następnie zatrzymany oświadczył, iż połknął tę igłę. Policjant przemył zatrzymanemu trzy płytkie zadrapania wodą utlenioną. Z uwagi na fakt, że pogotowie odmówiło przyjazdu do PDOZ, zatrzymany został przewieziony do szpitala przez załogę patrolu zmotoryzowanego.

Z przeprowadzonego badania radiologicznego wynikało, iż w jamie brzusznej w linii pośrodkowej na wysokości L4/L5 widoczny jest cień metaliczny o średnicy ok. 1 mm i długości ok. 1,5; zagięty. Lekarz wydał zgodę na dalszy pobyt zatrzymanego w PDOZ.

Prokurator Rejonowy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego z art. 231 kk. z uwagi na brak cech przestępstwa.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Ponadto ustalono, iż ujawniony w jamie brzusznej metalowy przedmiot został połknięty dwa lub trzy dni wcześniej przed zatrzymaniem.

Przykład 13 – uszkodzenie mienia

W dniu 24 marca 2001 r. o godz. 19⁴⁵ funkcjonariusz pełniący służbę w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych ujawnił uszkodzenie przycisku sygnalizacji alarmowej w pokoju, w którym przebywał Janusz W. lat 45, zatrzymany za jazdę na rowerze pod wpływem alkoholu.

Osadzony oświadczył, że uszkodzenia dokonał poprzez kilkakrotne przyciskanie. Suma strat wyniosła 50 zł. Wobec osadzonego skierowano wnioski o ukaranie.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 14 – uszkodzenie pryczy

W dniu 30 maja 2007 r. o godz. 15³⁵ w pokoju nr 2 nastąpiło uszkodzenie mienia, tj. drewnianej pryczy, poprzez oderwanie sklejki o wymiarach 16x19 cm w lewym narożniku przez Jarosława C. lat 35, podejrzanego o kradzież pojazdu. Wartość strat w wyniku uszkodzenia mienia wynosi około 200 zł.

Zatrzymany odmówił wydania oderwanej sklejki i dodał, że zniszczył całą pryczę. Policjanci dokonali jego obezwładnienia przy użyciu siły fizycznej oraz kaftana bezpieczeństwa, co udokumentowano w sporządzonej notatce służbowej.

Zatrzymany przyznał się do zarzucanego czynu, lecz korzystając z przysługujących uprawnień, odmówił składania wyjaśnień.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 15 – uszkodzenie barierki

W dniu 5 lutego 2008 r. o godz. 6²⁰ Arkadiusz S. lat 39, doprowadzony do wytrzeźwienia, w trakcie osadzania w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych kopnął w drzwi dyżurki, uszkadzając je w ten sposób, że wyłamały się z zawiasów. Suma strat wyniosła 300 zł.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 16 – ucieczka z policyjnej izby dziecka

W dniu 15 maja 2005 r. pod nadzorem 2 wychowawców grupa 21 nieletnich została wyprowadzona na boisko Izby Dziecka Wydziału Prewencji KSP.

Większość grała w piłkę nożną, pozostali spacerowali po obrzeżach boiska. Około godz. 12³⁰ Piotr M. lat 16, w rogu boiska, przy garażach podsadził Pawła J. lat 15, który po wspięciu się na kratę przeskoczył przez nią. Widząc to – jeden z dwojga policjantów pilnujących nieletnich pobiegł do budynku zaalarmować dyżurnego.

W tym czasie funkcjonariuszka Policji zauważyła, że z drugiej strony garażu inny nieletni – Marek Z. lat 16, po wspięciu się na kratę również ją przeskoczył.

W wyniku natychmiastowej reakcji funkcjonariuszy Izby Dziecka obydwaj uciekinierzy zostali zatrzymani około 300–400 m od siedziby Izby.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 17 – rozcięcie głowy

W dniu 22 lipca 2004 r. o godz. 20⁴⁵ podczas przyjmowania do pomieszczenia dla zatrzymanych Pawła P. lat 50, podejrzanego za kierowanie samochodem pod wpływem alkoholu, w trakcie zdejmowania butów do kontroli Paweł P. stracił równowagę i uderzył głową w futrynę drzwi, rozcinając głowę.

Zatrzymanego przewieziono do szpitala, gdzie udzielono pomocy medycznej poprzez założenie trzech szwów. Lekarz nie stwierdził przeciwwskazań do dalszego pobytu w PDOZ.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

W celu wyeliminowania podobnych przypadków polecono przeprowadzenie odprawy instruktażowej z policjantami pełniącymi służbę w PDOZ w celu zwrócenia szczególnej uwagi na czynności służbowe wykonywane z osobami nietrzeźwymi.

Przykład 18 – zgon

W dniu 20 października 2012 r. o godz. 15⁴⁰ pełniący w PDOZ policjant usłyszał huk w pokoju nr 4, w którym przebywał Zbigniew S. lat 39, umieszczony do wytrzeźwienia. Po otwarciu drzwi zobaczył mężczyznę leżącego na podłodze.

Przybyły na miejsce lekarz pogotowia stwierdził zgon osadzonego.

Śledztwo prowadzone przez Prokuraturę Rejonową zostało umorzone z uwagi na brak znamion czynu zabronionego. Zgon nastąpił wskutek przyczyn naturalnych, bez udziału osób trzecich.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 19 – zgon

W dniu 22 kwietnia 2003 r. o godzinie 2¹⁰ policjant pełniący służbę w PDOZ – podczas rutynowej kontroli pokoju nr 3, w którym znajdował się Roman K. lat 48, podejrzanym o kradzież roweru – zauważył, że osadzony leży w nienaturalnej pozycji.

Po wejściu do pokoju, do czasu przybycia pogotowia ratunkowego funkcjonariusz wykonywał akcję ratowniczą. Lekarz stwierdził zgon, który nastąpił przed przybyciem pogotowia.

Śledztwo prowadzone przez Prokuraturę Rejonową zostało umorzone z uwagi na brak znamion czynu zabronionego. Zgon nastąpił wskutek przyczyn naturalnych, bez udziału osób trzecich.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 20 – atak epilepsji

W dniu 7 maja 2006 r. o godz. 12⁰⁵ funkcjonariusz pełniący służbę w PDOZ usłyszał huk w pomieszczeniu nr 3. Po otwarciu drzwi pomieszczenia zauważył Roberta N. lat 43 – zatrzymanego w celu doprowadzenia do najbliższego AŚ, podejrzanego z art. 209 § 1 kk. – leżącego twarzą do podłogi.

Przybyły lekarz pogotowia ratunkowego rozpoznał u osadzonego uraz twarzoczaszki, ranę tłuczoną nosa i ranę ciętą wargi górnej, bez utraty przytomności. Robert N., prawdopodobnie w wyniku ataku padaczki, upadł, uderzając głową w krawędź pryczy, w wyniku czego doznał urazu twarzoczaszki. Decyzją lekarza został przewieziony do szpitala. Lekarz nie podjął pisemnej decyzji umożliwiającej dalszy pobyt w PDOZ, jak i w miejscu prawnej izolacji – ZK lub AŚ.

Osadzony w dniu dzisiejszym o godz. 6⁵⁰ był badany przez lekarza pogotowia ratunkowego z powodu zaistnienia ataku epilepsji. Lekarz nie stwierdziwszy istotnych obrażeń, uznał, że osadzony może nadal przebywać w PDOZ. Nie zlecił żadnych szczególnych form postępowania. Powyższe ustalenia zostały wpisane w książce wizyt lekarskich.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Przykład 21 – upadek

W dniu 7 lipca 2001 r. o godz. 19³⁰ Krzysztof W., osadzony w pokoju nr 2, powiadomił funkcjonariusza pełniącego służbę w PDOZ, że osadzony z nim Piotr N. lat 27, umieszczony do wytrzeźwienia, wstając z prycy, stracił równowagę i upadając na podłogę, uderzył twarzą w przytwierdzony na stałe do podłoża stółek.

Przybyły lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził, że mężczyzna doznał złamania przegrody nosa. Po opatrzeniu nie ma przeciwwskazań do dalszego pobytu w PDOZ.

Zebrany w toku czynności wyjaśniających materiał dowodowy potwierdził, że powyższe zdarzenie zaistniało z przyczyn niezależnych od funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniu, którzy byli właściwie przygotowani do wykonywania zadań, a czynności służbowe wykonywali w sposób należyty i zgodny z obowiązującymi przepisami.

Prawdopodobne zdarzenia

1. Osadzony rozpędza się i uderza głową w kąt przy framudze.

2. Osadzony uderza głową w ścianę pokoju.

3. Osadzony uderza głową w drzwi.

4. Osadzony uderza głową w siatki zabezpieczające.

5. Osadzony uderza głową w krawędzie prycz, stołków i ław.

- 6. Osadzony uderza głową w półkę znajdującą na zewnątrz pokoju, a służącą do ustawiania posiłków.**

7. Osadzony staje na miejscu do spania lub miejscach do siedzenia i skacze głową w dół lub upada na plecy.

- 8. Osadzony przy samobójstwach poprzez powieszenie wykorzystuje siatki zabezpieczające okno i lampy oświetleniowe, zawiązując pętlę na oczkach.**

9. Przy współpracy z współosadzonym uszkodza zabezpieczenie przed dostępem do przewodów elektrycznych pod napięciem 230 volt.

- 10. Osadzony wykorzystuje do prób samobójczych ubranie, które ma na sobie oraz rzeczy, które otrzymuje do spania – koce, prześcieradła i poszewki. Otrzyma-
ne przedmioty drze i sporządza z nich sznury.**
- 11. Osadzony wykorzystuje do samookaleczeń sztuczne plastikowe, które może
połknąć, łamać i dokonywać skaleczeń ostrymi końcówkami.**
- 12. Osadzony niszczy wyposażenie techniczne w pokojach, uszkadzając drewniane
ławy, taborety oraz kafelki ułożone na ścianach i w ten sposób zdobywa ostre
przedmioty służące do samookaleczeń.**
- 13. Osadzony może straszyć, że przed umieszczeniem połknął różne przedmioty,
np. śruby, spinki, klucze itp.**
- 14. Osadzony może wymyślać różne choroby.**
- 15. Osadzony może kopać w drzwi.**
- 16. Osadzony może atakować policjanta w trakcie otwierania pokoju.**
- 17. Osadzony może połykać różne przedmioty z przywiązaną nitką i w przypadku
potrzeby wyciąga je z gardła.**

18. Osadzony może ukrywać przedmioty w ciele tak, że czujnik metalu nie jest w stanie ich wykryć.

19. Osadzony może próbować wnosić niebezpieczne przedmioty po powrocie z nakazu wydania.

PODSUMOWANIE

Przedstawiony powyżej materiał miał na celu uwrażliwienie policjantów na problematykę zdarzeń w PDOZ. Podsumowując zebrany materiał, uważam, że warto odpowiedzieć na dwa pytania:

- co należałoby zrobić, aby nie dochodziło do zdarzeń zakłócających normalny tok służby w PDOZ;
- czy w ogóle jest możliwe wyeliminowanie takich sytuacji.

Mając na względzie wnioski płynące z analizy opisanych przeze mnie zdarzeń i sumy doświadczeń, pozwoliłem sobie na wyodrębnienie i przedstawienie działań, które – moim zdaniem – przyczynią się do ograniczenia liczby i drastyczności występujących zdarzeń. Poniżej wymieniam najważniejsze kroki, jakie według mnie należy przedsięwziąć, aby tych zdarzeń było jak najmniej:

- 1) systematycznie przeprowadzać doskonalenie lokalne, a w szczególności w przypadku zmiany przepisów;
- 2) w trakcie szkoleń i odpraw omawiać występujące zdarzenia oraz wdrażać wnioski wynikające z ich analizy;
- 3) modelować postawy zawodowe policjanta, tak aby swoje obowiązki wykonywał sumiennie i przestrzegał obowiązujące przepisy oraz zasady bezpieczeństwa, a także nie wpadał w rutynę;
- 4) należy przeszkolić policjantów pełniących służbę w PDOZ z zakresu prowadzenia ukierunkowanej rozmowy z osadzonym podczas przyjmowania do PDOZ, a następnie wymagać jej stosowania; jeśli w jej trakcie u rozmówcy stwierdzi się objawy zdenerwowania, to należy wzmoczyć czujność wobec tej osoby;
- 5) na bieżąco wzbogacać wyposażenie pomieszczeń o wzmacniające bezpieczeństwo rozwiązania techniczne, np. monitoring czy coraz bardziej czułe urządzenia do wykrywania metalu;
- 6) do budowy pomieszczeń nie stosować materiałów budowlanych kruszących się i łatwo łamiących się, np. kafelki lub gips;
- 7) wzmoczyć czujność w stosunku do osób, wobec których sąd zastosował środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania w celu zapobieżenia aktom samoagresji; z przeprowadzonych rozmów wynika, że część osadzonych liczy, że po akcie samoagresji lekarz umieści ich w szpitalu (z którego łatwiej uciec) albo wręcz zwolni do domu;
- 8) wzmoczyć czujność wobec osadzonych obcokrajowców, którzy w momencie gdy dowiedzą się, że będą odesłani do państw pochodzenia, mogą dokonywać prób samobójczych;
- 9) wzmoczyć czujność wobec osadzonych będących pod wpływem alkoholu, ponieważ zdecydowanie częściej mają skłonność do dokonywania niedozwolonych czynów;
- 10) przestrzegać praw człowieka w stosunku do osadzonych i nie naruszać ich godności;
- 11) wzmoczyć czujność w czasie wchodzenia do pomieszczenia oraz opuszczania go, a także podczas przebywania osadzonego poza pomieszczeniem, gdyż potrzeba rozładowania emocji przez osadzonego może wywoływać agresję skierowaną wobec pilnującego policjanta;
- 12) w miarę możliwości zapewnić osobom palącym realizację ich potrzeb, ponieważ palenie papierosów zazwyczaj ich uspokoja i wycisza;
- 13) kłaść nacisk na rozważny dobór współosadzonych, aby nie dochodziło do przemocy oraz niepożądanego współdziałania, w tym celu nie wolno umieszczać razem:

- osób do tej samej sprawy,
- antagonistycznych narodowości,
- osób o różnej orientacji seksualnej,
- osób o skłonnościach do samoagresji,
- osób o skłonnościach do ucieczek,
- osób podejrzanych o dokonywanie przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu;

14) kłaść nacisk na dokładne przeprowadzenie sprawdzenia osoby w następujących sytuacjach:

- przed przyjęciem jej do pomieszczenia, wydaniem, przekazaniem lub zwolnieniem,
- po opuszczeniu przez nią pokoju i po powrocie do niego,
- przed przeniesieniem jej do innego pokoju,
- w przypadku zaginięcia elementu wyposażenia pomieszczenia.

Wiedza uzyskana podczas rozmów przeprowadzonych z funkcjonariuszami o długoletnim stażu oraz własne doświadczenie zawodowe pozwalają mi jednoznacznie stwierdzić, że zdarzenia zakłócające normalny przebieg służby w PDOZ, niezależnie od przyjętych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, będą się jednak zdarzać z uwagi na nieprzewidywalny czynnik ludzki.

BIBLIOGRAFIA

- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).
- Zarządzenie nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (Dz. Urz. KGP z 2012 r. poz. 42).
- Zarządzenie nr 125 KGP z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych lub doprowadzonych w pokoju przejściowym (Dz. Urz. KGP poz. 30).
- Zarządzenie nr 126 KGP z dnia 12 czerwca 2012 r., w sprawie metod i form wykonywania zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych lub doprowadzonych w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym (Dz. Urz. KGP poz. 31).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń pokoi i izb (Dz. U. poz. 638).